

Offentliggjort id	:	C-315/24
Dokumentnummer	:	1
Registreringsnummer	:	1290682
Datum för ingivande	:	29/04/2024
Datum för registrering	:	30/04/2024
Typ av handling	:	Begäran om förhandsavgörande

Referensnummer för ingivning som gjorts via e-Curia	:	Inlaga DC204955
Filnummer	:	1
Ingivare	:	Åhammar Karl (J358925)

**HÖGSTA
FÖRVALTNINGS-
DOMSTOLEN**

PROTOKOLL
2024-04-25
Stockholm

Mål nr
3025-22

NÄRVARANDE JUSTITIERÅD

Henrik Jermsten, Per Classon, Mahmut Baran, Marie Jönsson och
Magnus Medin

FÖREDRAGANDE

Justitiesekreteraren Cecilia Sjöstrand

PROTOKOLLFÖRARE

Magnus Medin

KLAGANDE

Nestlé Sverige Aktiebolag, 556578-0722

Ombud: Advokat Fredrik Sjövall och biträdande jurist
Katarzyna Lewandowska
Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB
Box 1711
111 87 Stockholm

MOTPART

Miljönämnden i Helsingborgs kommun
251 89 Helsingborg

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Göteborgs dom den 20 april 2022 i mål nr 764-22

SAKEN

Märkning av livsmedel; fråga om inhämtande av förhandsavgörande från EU-
domstolen

Målet föredras.

Högsta förvaltningsdomstolen fattar följande

Besöksadress
Birger Jarls torg 13
Telefon
08-561 676 00

Öppettider
måndag–fredag
09:00–12:00
13:00–16:00

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

E-post
hogstaförvaltningsdomstolen@dom.se
Webbplats
www.hogstaförvaltningsdomstolen.se

BESLUT

Förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF ska hämtas in från EU-domstolen i
enlighet med bilagda begäran om sådant avgörande (protokollsbilaga).

Magnus Medin

Lämnat för expediering 2024-04-25

BILAGAMål nr
3025-22**Begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF angående tolkningen av artiklarna 5.2 g och 6.2 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/128 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 609/2013 vad gäller särskilda sammansättnings- och informationskrav för livsmedel för speciella medicinska ändamål (förordning 2016/128)****Inledning**

1. Högsta förvaltningsdomstolen önskar genom förhandsavgörande få klarhet i om vissa uppgifter om energivärde och mängden av olika näringsämnen på en förpackning som innehåller ett livsmedel för speciella medicinska ändamål utgör otillåtna upprepningar av uppgifterna i den obligatoriska näringsdeklarationen eller om de tvärtom utgör tillåtna uppgifter som kompletterar den obligatoriska näringsdeklarationen.
2. Tolkningsfrågan har uppkommit i ett mål som rör ett myndighetsföreläggande mot ett företag i livsmedelsbranschen om att ta bort uppgifter om energivärde och faktiska halter av näringsämnen från märkningen. Svaret på frågan har betydelse för prövningen av riktigheten av det utfärdade föreläggandet.

Tillämpliga unionsrättsliga bestämmelser

3. I artikel 9.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011 om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna, och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 1924/2006 och (EG) nr 1925/2006 samt om upphävande av kommissionens direktiv 87/250/EEG, rådets direktiv 90/496/EEG, kommissionens direktiv 1999/10/EG, Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/13/EG, kommissionens direktiv 2002/67/EG och 2008/5/EG samt kommissionens förordning (EG) nr

BILAGAMål nr
3025-22

608/2004, härefter förordning 1169/2011, finns en förteckning över uppgifter som är obligatoriska i märkningen av ett livsmedel, däribland en näringsdeklaration.

4. I artikel 30.1 anges att den obligatoriska näringsdeklarationen ska innehålla uppgifter om energivärde och mängden av olika näringsämnen. Enligt artikel 32.2 ska energivärdet och mängden av näringsämnena anges per 100 g eller per 100 ml.
5. Av artikel 33.1 följer att näringsdeklarationen under vissa förutsättningar även får innehålla uppgifter om energivärde och mängden näringsämnen som uttrycks per portion och/eller per konsumtionsenhet.
6. Förordning 2016/128 innehåller särskilda informationskrav avseende livsmedel för speciella medicinska ändamål. Enligt artikel 5.2 är, utöver de obligatoriska uppgifter som anges i artikel 9.1 i förordning 1169/2011, vissa ytterligare uppgifter obligatoriska för sådana livsmedel, däribland en beskrivning av de egenskaper och/eller kännetecken som gör produkten särskilt användbar i relation till den sjukdom, den åkomma eller det medicinska tillstånd som produkten är ämnad för att användas till, särskilt, i förekommande fall på grund av särskild beredning och framställning, vilka näringsämnen som har ökat eller minskats, tagits bort eller på annat sätt ändrats samt om motivet för att använda produkten (punkten g).
7. Enligt artikel 6.2 i förordning 2016/128 får uppgifterna i den obligatoriska näringsdeklarationen inte upprepas i märkningen.

BILAGAMål nr
3025-22**Omständigheterna i målet**

8. Miljönämnden i Helsingborgs kommun beslutade att förelägga Nestlé Sverige Aktiebolag att ta bort uppgifter om energivärde och faktiska halter av näringsämnen (såsom fett, protein och fiber) från förpackningar som innehåller livsmedel för speciella medicinska ändamål. Enligt miljönämnden är uppgifterna, som finns på annat ställe än i näringsdeklarationen, otillåtna enligt artikel 6.2 i förordning 2016/128 eftersom de utgör upprepningar av uppgifter som finns i den obligatoriska näringsdeklarationen.
9. De ifrågasatta uppgifterna finns på framsidan av förpackningarna. Energivärdet och mängden näringsämnen anges där på annat sätt än per 100 g eller per 100 ml, som är de uttrycksformer som ska användas i den obligatoriska näringsdeklarationen. Exempelvis anges på en av förpackningarna, som innehåller 200 ml, energivärdet i kcal per 200 ml.
10. Bolaget begärde omprövning av beslutet utan framgång hos vare sig miljönämnden eller, efter överklagande, Länsstyrelsen i Skåne län. Bolaget överklagade då till Förvaltningsrätten i Malmö och yrkade att beslutet skulle upphävas. Bolaget gjorde gällande att uppgifterna inte utgör upprepningar av uppgifter som finns i den obligatoriska näringsdeklarationen utan är ett komplement till denna i syfte att uppfylla kravet i artikel 5.2 g i förordning 2016/128.
11. Förvaltningsrätten avslog överklagandet. Det gjorde även Kammarrätten i Göteborg sedan bolaget hade överklagat dit. Både förvaltningsrätten och kammarrätten gjorde bedömningen att det är fråga om otillåtna upprepningar av den obligatoriska näringsdeklarationen. Det saknade enligt domstolarna betydelse att uppgifterna är angivna på annat sätt än i den obligatoriska näringsdeklarationen; det är uppgifterna som sådana som inte får upprepas.

BILAGAMål nr
3025-22

Enligt kammarrätten innehåller uppgifterna inte heller någon annan information än den som framgår av den obligatoriska näringsdeklarationen. Det är således, enligt kammarrätten, inte fråga om sådana uppgifter som ska anges enligt artikel 5.2 g i förordning 2016/128.

12. Bolaget har överklagat kammarrättens dom och yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen ska upphäva föreläggandet. Miljönämnden anser att överklagandet ska avslås.

Parternas ståndpunkter*Nestlé Sverige Aktiebolag*

13. Bolaget anför följande. Uppgifterna utgör en beskrivning av produktens egenskaper och särdrag som är nödvändig för att säkerställa att produkten används på rätt sätt. Märkningen underlättar för vårdpersonal i en stressig miljö och omsorgspersonal utan medicinsk utbildning att identifiera rätt produkt. Eftersom uppgifterna anges per portion eller per förpackning och inte per 100 g eller per 100 ml så är det inte fråga om samma uppgifter som i den obligatoriska näringsdeklarationen. Detta sätt att märka livsmedel för speciella medicinska ändamål utgör branschpraxis inom hela EU och märkningen har godtagits i andra EU-länder.

Miljönämnden i Helsingborgs kommun

14. Miljönämnden anför följande. Att det ska finnas en beskrivning av vad som gör produkten särskilt användbar och vilka näringsämnen som av det skälet förändrats är inte samma sak som att specifikt upprepa energivärdet eller mängden av ett visst näringsämne. Det går att beskriva vilka näringsämnen

BILAGAMål nr
3025-22

som har ökats eller minskats, tagits bort eller ändrats utan att ange mängden. Det är fråga om en upprepning även om uppgiften anges t.ex. per 200 ml.

Behovet av förhandsavgörande

15. Det är i målet ostridigt att bolaget har märkt de aktuella produkterna genom att ange energivärde och mängden av olika näringsämnen per portion eller per konsumtionsenhet. För att kunna avgöra om denna märkning är förenlig med regleringen i förordning 2016/128 måste Högsta förvaltningsdomstolen ta ställning till om uppgifterna utgör otillåtna upprepningar av uppgifterna i den obligatoriska näringsdeklarationen (artikel 6.2) eller om de tvärtom utgör tillåtna uppgifter som kompletterar den obligatoriska näringsdeklarationen (artikel 5.2 g). Det är alltså fråga om hur de två nämnda artiklarna ska tolkas och hur de förhåller sig till varandra.
16. Enligt artikel 5.2 g ska märkningen innehålla en beskrivning av de egenskaper och/eller kännetecken som gör produkten särskilt användbar i relation till den sjukdom, den åkomma eller det medicinska tillstånd som produkten är ämnad för att användas till, särskilt vilka näringsämnen som har ökats eller minskats, tagits bort eller på annat sätt ändrats. Enligt kammarrätten utgör de ifrågasatta uppgifterna i bolagets märkning inte någon sådan beskrivning eftersom uppgifterna inte innehåller någon mer information än den som framgår av den obligatoriska näringsdeklarationen. Bolaget menar tvärtom att uppgifterna utgör sådan nyckelinformation som kompletterar näringsdeklarationen.
17. Vidare är det så att artikel 6.2 innehåller ett förbud mot att i märkningen upprepa uppgifterna i den obligatoriska näringsdeklarationen, som ska innehålla uppgifter om energivärde och mängden av olika näringsämnen. Underinstanserna har funnit att detta förbud får till konsekvens att uppgifterna, som de har utformats i bolagets märkning, inte är tillåtna enligt förordningen.

BILAGAMål nr
3025-22

18. Högsta förvaltningsdomstolen noterar här att det i och för sig skulle vara möjligt för bolaget att uppfylla kravet i artikel 5.2 g utan att ange faktiska halter, men frågan är om det är nödvändigt att utforma beskrivningen på det sättet.
19. I bolagets märkning av produkterna uttrycks uppgifterna om energivärde och mängden av olika näringsämnen på ett annat sätt än de ska uttryckas i den obligatoriska näringsdeklarationen enligt artikel 32.2 i förordning 1169/2011. De uttrycks alltså inte per 100 g eller per 100 ml. I stället uttrycks uppgifterna per portion eller per konsumtionsenhet, dvs. i enlighet med det uttryckssätt som är tillåtet enligt artikel 33.1 i samma förordning. Bolaget lyfter fram detta förhållande i sin argumentation för att uppgifterna inte utgör upprepningar. Underinstanserna anser tvärtom att det saknar betydelse.
20. Som framgår av det föregående är det möjligt att se på saken på olika sätt. EU-domstolen har inte heller uttalat sig om de två artiklar som är centrala i målet, artiklarna 5.2 g och 6.2 i förordning 2016/128.
21. Högsta förvaltningsdomstolen finner därför att det är nödvändigt att begära förhandsavgörande från EU-domstolen.

Frågor

22. Högsta förvaltningsdomstolen önskar få svar på följande frågor.

Fråga 1: Kan uppgifter om produktens energivärde och mängden av olika näringsämnen, som finns på annat ställe än i näringsdeklarationen, utgöra en sådan kompletterande beskrivning av produktens egenskaper och kännetecken som avses i artikel 5.2 g i förordning 2016/128?

BILAGAMål nr
3025-22

Fråga 2: Om svaret på fråga 1 är ja, utgör då artikel 6.2, som innehåller ett förbud mot att i märkningen upprepa uppgifterna i den obligatoriska näringsdeklarationen, hinder mot att i en beskrivning enligt artikel 5.2 g ange uppgifter om energivärde och mängden av olika näringsämnen, om uppgifterna uttrycks på annat sätt än per 100 g eller per 100 ml?